EU:n varastointistrategia

Talousvaliokunta 5.11.2025

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

EU:n varastointistrategia

- Komissio antoi tiedonannon EU:n varastointistrategiasta 9.7.2025.
- Perustuu maaliskuussa 2025 hyväksyttyyn varautumisunioni-strategiaan ja presidentti Niinistön varautumista koskevan raportin suosituksiin.
- EU:n varastointistrategian tavoitteena on turvata välttämättömien hyödykkeiden – kuten ruoan, veden, öljyn, polttoaineen ja lääkkeiden – saatavuus kriisitilanteissa.
- Ideana kehittää EU:n ja jäsenvaltioiden sekä sotilaallisten ja yksityisen sektorin toimijoiden yhteistyötä varastoinnissa.

Varastointistrategian keskeiset periaatteet

- **Kokonaisvaltainen uhka-arviointi**, pyrkii kattavasti käsittelemään kasvavia riskejä ja uhkia huoltovarmuudelle.
- **Koko hallinnon lähestymistapa**, yhdistää kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät hallinnon eri tasoilla, edistää yhteistyötä, politiikan johdonmukaisuutta ja resurssien jakamista.
- **Koko yhteiskunnan lähestymistapa**, joka edistää osallistavaa materiaalisen varautumisen kulttuuria ja ottaa mukaan kaikki huoltovarmuuden kannalta keskeiset toimijat, erityisesti yksityisen sektorin.

Yleisiä huomioita Suomen kannalta

- Suomi kannattaa EU:n varastontistrategiaa ja siinä esitettyjä toimenpiteitä.
- Kansallisten varautumistoimien ensisijaisuuden turvaaminen.
- EU-tason varmuusvarastointiratkaisuilla ei tule heikentää kansallista varmuus-, velvoite- ja turvavarastointijärjestelmää.
- EU-tason yhteisvarastointi voi täydentää ja tuottaa lisäarvoa.
- EU-tason huoltovarmuuden ja materiaalisen varautumisen kehittämisen tulisi olla strategista ja perustua EU-tasolla tunnistettuihin haavoittuvuuksiin, uhkiin ja riskeihin.
- Huomioitava mm. varastojen kierrätys ja minkä materiaalien yhteisvarastointi ylipäätään järkevää (esim. varastohävikki, nopea vanhentuminen).
- Tiedonvaihdossa luottamuksellisuus tärkeää. Edellyttää myös korkeatasoista tietoturvaa. Kansallisesti pitää voida rajoittaa tiedon jakamista.

Varastointistrategian keskeiset toimet (1/4)

1. Jäsenvaltioiden ja EU:n välisen koordinaation parantaminen

- EU:n varastointiverkosto. Keskustelufoorumi, jolla on neuvoa-antava rooli. Verkostosta voidaan jakaa parhaita käytäntöjä, koordinoida kantoja ja laatia yhteisiä suosituksia. Pyrkimyksenä myös edistää yhteishankintoja.
- Suomen kanta: tuetaan EU:n varastointiverkoston perustamista, luottamus ja luottamuksellisuus tärkeitä, yhteisvarastot epätodennäköisiin uhkiin

2. Ennakointi ja strateginen suunnittelu

- Varastoinnin puutteiden ja päällekkäisyyksien tunnistaminen jakamalla tietoja ja vahvistamalla yhteistyötä jäsenvaltioiden kesken ja EU:n kanssa. Välttämättömien hyödykkeiden tunnistaminen, näiden saatavuuden varmistaminen kustannustehokkaasti kriisioloissa.
- Suomen kanta: päivittyvän ja ajantasaisen toimintaympäristöanalyysin sekä kokonaisvaltaisen riski- ja uhka-arvion merkitys varastoinnin ja laajemmin materiaalisen varautumisen suunnittelussa

Varastointistrategian keskeiset toimet (2/4)

3. Puutteiden korjaaminen EU:n strategisen varastoinnin avulla

- Täyttämään kansallisten ratkaisujen jättämiä vajeita, kun EU-tason varastointi tehokkain keino välttämättömien hyödykkeiden saannin turvaamiseksi.
- Suomen kanta: EU-tason materiaalisen varautumisen kehittämisen tulee olla pitkäjänteistä ja strategista, yhteisvarastojen ja suorituskykyjen ulottamista uusille osa-alueille tarkasteltava strategisesti ja EU-lisäarvon pohjalta, EU-tason rescEU-valmiusvarastot esimerkki toimivasta käytännöstä

4. Liikenne- ja logistiikkainfrastruktuurin tehostaminen

- Kuljetusten, logistiikan ja varastoinnin infrastruktuurin toimivuus ja häiriönsietokyky välttämättömien hyödykkeiden saannin turvaamiselle.
- Suomen kanta: keskeistä turvata logististen järjestelmien toimivuus sekä kuljetusten hoitaminen yhteisvarastoista, pohjoisten ja etulinjassa olevien jäsenvaltioiden erityinen haavoittuvuus logistisesti huomioitava

Varastointistrategian keskeiset toimet (3/4)

5. Siviili- ja sotilasviranomaisten yhteistyön parantaminen

- Yhteistyön tuki materiaaliselle varautumiselle. Keskinäisriippuvuuksista seuraava tarve yhteensovittaa toimintoja. EU-Nato-yhteistyön laajentaminen.
- Suomen kanta: tuetaan siviili- ja sotilasyhteistyön kehittämistä ja synergian löytämistä myös materiaalisessa varautumisessa esimerkiksi parhaiden käytäntöjen jakamisen kautta

6. Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön edistäminen

- Resilienssin, vasteen ja koordinaation kehittäminen. Tietojen jakamisen helpottaminen EU:n, jäsenvaltioiden ja teollisuuden kesken.
- Suomen kanta: tärkeää, että yksityisen sektorin toimijat ovat mukana EU-tason varautumisen vahvistamisessa kattavasti eri sektoreilla, koska ne omistavat valtaosan kriittisestä infrastruktuurista ja hoitavat suurimman osan varautumiselle keskeisistä palveluista, tuotannosta ja toimitusketjuista

Varastointistrategian keskeiset toimet (4/4)

7. Yhteistyön edistäminen ulkoisissa toimissa ja kv. kumppanuuksissa

- Toimitusvarmuuden, huoltovarmuuden ja resilienssin sekä kumppanuuksien kehittäminen. Globaalien toimitusketjujen turvaaminen.
- Suomen kanta: kansainvälisen yhteistyön ja sen kehittämisen merkitys tärkeä materiaalisessa varautumisessa, yhteistyö sekä toiminta kansainvälisissä järjestöissä ja niiden kanssa on keskeinen osa globaalia riskienhallintaa

Strategian toimeenpano

- EU:n puheenjohtajamaa Tanska on ilmoittanut, ettei tiedonannosta laadita neuvoston päätelmiä. Neuvoston resilienssi ad hoc -työryhmässä käydään kuitenkin teemakeskusteluja strategiasta.
- Komissio haluaa käydä keskusteluja jäsenmaiden kanssa ennen tarkempia toimenpide-ehdotuksia. Keskusteluja varten perustetaan strategian sisältämä EU:n varastointiverkosto. Hallinnollisesti verkosto on komission epävirallinen asiantuntijatyöryhmä.
- Verkostoon kutsutaan kaikki jäsenmaat.
- Verkoston kautta jäsenvaltiot pääsevät vaikuttamaan muiden tulevien aloitteiden tarkempiin tavoitteisiin. Suomen huoltovarmuusjärjestelmää pidetään yleisesti erinomaisena esimerkkinä.
- Verkoston ensimmäinen kokous 3.12.2025.

Kiitos!

henri.backman@gov.fi